

at for hver enkelt af Menigheden, der ønsker at beholde denne Leilighed til at vise Præsten sin Hengivenhed, er der mindst ti, som ere i Forlegenhed dermed, og som helst vilde være fri for at bestemme, hvor meget de skulle yde denne Mand for hans Prælen, og der er endnu mange flere, der betragte dette Offerbæsen med besluttet Vilje. Saa talte det ærede Medlem om, at der var et Bræg af Frivillighed tilbage. Det kan jeg egentlig ikke sige, at der er. Der er i Grunden, naar det kommer til Stykket, ikke noget af det frivillige tilbage, naar man ikke vil berøve en Mand noget af hans virkelige og soleklare Ret. Det blev ganske vist i sin Tid gjort gældende i Folketinget af S. N. Hansen, at det, der ofredes, var meget mere end det, der kunde paatvinges, saa der altsaa var en hel Del af det, som var frivilligt. Efter min Mening er det ikke korrekt, selv om man ser bort fra senere kultureministerielle Afgørelser af, hvor meget der skal ofres. Og jeg vil da bemærke, at det er ikke Tilfældet, som det ærede Medlem sagde, at det først er i den senere Tid, at man har truffet saadanne Bestemmelser; det gjorde man allerede i det forrige Aarhundrede. Men selv om man ser bort fra senere Bestemmelser, hvor der maasse undertiden kan være fastsat nogle Summer, der vare højere, end man kunde antage, at det maasse kunde bestaa for en Højesteretsdom — det skal jeg ikke komme nærmere ind paa — selv om man kun holder sig til, hvad Amtsrådet i Almindelighed fastsætter, saa er jeg overbevist om, at kunde Præster og Lærere saa det, som Amtsrådet gennemsnitlig fastsætter, saa fik de mere, end de faa nu. Frivilligheden bestaar faktisk kun deri, at der er en hel Del Mennesker, der tage sig den Frihed enten ikke eller saa godt som ikke at ofre, og saa maa Præster og Lærere enten blive bedragne for dette Beløb eller lade mere velvillige eller rejsindige Mennesker udfylde de Huller, som de andre have skabt, og den Slags Frivillighed giver jeg ikke noget for. Der er faktisk ikke noget frivilligt i det Forhold; lige fra Reformationstiden har det været fastslaaet, at dette Beløb kan fremtvinges, og vilde man sige, at det skulde gøres aldeles frivilligt, vilde det være det samme som at sige, at den danske Gejstlighed skal miste den halve Million, men det har den efter min Mening ikke Raad til i de nuværende Tider.

Det passer ikke, som det ærede Medlem sagde, at der kun er 100 Præster, der have for lille Løn. Efter de nuværende Kapiteltakster og de nuværende Indtægter kan jeg sige, at der er mange Hundreder, der have

en saa lille Løn, at de sidde i stor Armod, og det ligger naturligvis i, at der ikke er nogen Stand, hvis Løn er saa meget forringet i de senere Tider som Præstestandens. De have jo mistet Indtægter i samme Forhold som andre Landmænd, og navnlig ere Kornpriserne, hvorefter Kapitelstatsten bestemmes, jo gaaede mere ned end noget som helst andet. Derfor ere mange Præster overordentlig ilde stillede, og det er derfor ikke nu noget belejligt Øjeblik til at forlange, at de ogsaa skulle miste denne halve Million, og der er heller ikke nogen som helst Grund dertil. Jeg vilde meget gerne have Accidenserne afkaffede, og navnlig er jeg mere ked af Ofret ved Varnebaab end ved Højtiderne. Ved Højtiderne er der mange Steder, f. Eks. hvor jeg er Præst, en smuk Højtidelighed over det hele, og jeg har ikke det mindste mod den Skik og vil gerne beholde den. Derimod kommer der ved Varnebaab en Masse Mennesker, der ellers aldrig komme i Kirke, og som ere tvungne til at være med til denne Ofring, og det er mig i aller højeste Grad imod at saa enhver Guds-tjeneste forstyrret ved denne Ofring ved Varnebaab. Men dette Lovforslag vil ikke være hindrende i Retning af at saa Accidenserne afsløste. Jeg er overbevist om, at komme vi af med Højtidsofferet, vilde disse Ofre ved Varnebaab efterhaanden falde bort af sig selv, og ved denne gradvise Afkaffelse af Offeret saa vi denne Austødssten ryddet bort for Præstelønningsloven.

Det var dog et mærkverdigt Standpunkt, at det ærede Medlem ikke vilde have, at Offeret maatte lignede alene paa Folkekirkens Medlemmer, men vilde have det lagt paa Staten, saaledes at alle, haade Jøder og Fritænkere og andre Mennesker, der ikke høre til Folkekirken, ogsaa komme til at deltage dert. Jeg troede, at man var kommen bort herfra, og at man saa meget som muligt vilde lade de personlige Ofre være særegne for dem, der høre til Folkekirken. Jeg skal meget indtrængende opfordre det høje Ting til at tage Sagen under den velvilligste Overvejelse, jeg er overbevist om, at Forslaget vil bidrage til at komme bort fra en Skik, som de allerfleste i Virkeligheden ere imod, og som staaer som en Hindring for, at man kan komme til en Ordning af Præsternes Lønning.

Raben: I Modspøtning til det ærede 5te Medlem for 9de Kreds (S. Jensen) skal jeg begynde med at udtale, at nærværende Lovforslag i det store og hele har min fulde Sympati; dog kan jeg ikke være tilfreds med Enkeltheder i det paa enkelte